

Energiaügyi Minisztérium
Jogszabálytervezetek

Tárgy: A biohulladék megelőzésére vonatkozó és az abból előállított komposzt osztályozásának szabályairól szóló kormányrendelet tervezetének véleményezése

Tisztelt Energiaügyi Minisztérium!

Köszönettel megkaptuk a biológiailag lebomló hulladék képződésének megelőzésére vonatkozó tevékenységekről, a biológiailag lebomló hulladékkal kapcsolatos hulladékgazdálkodási tevékenységek részletes szabályairól, és a biohulladékból előállított komposzt osztályozásának szabályairól szóló rendelet tervezetét véleményezésre. A rendelet megjelenése időszerű és sok pontban előremutató. Észrevételeinket és javasolatainkat az alább küldjük. A Humusz Szövetség több hazai környezetvédelmi civil szervezetet, valamint több közösségi komposztálót fenntartó informális közösséget képvisel álláspontjával.

Reméljük, megfontolják a véleményezésünkben található módosítási ajánlásainkat, és azt a rendelet véglegesítésénél figyelembe veszik.

Tisztelettel:

Urbán Csilla
elnök
Humusz Szövetség

2. Értelmező rendelkezések

5. biológiai kezelés:

Nem teljesen érthető, hogy miért szerepel a zöldhulladék közösségi előkezelése (és hogy ez pontosan mit is akar), de miért nem szerepel a házi és közösségi komposztálás, ahol szintén biológiai úton kerül kezelésre a biológiailag lebomló hulladék. Javasoljuk a fogalom tisztázását vagy törlését.

16. konyhai zöldhulladék:

Léteznek olyan kávé- és teafilterek, amelyek 100%-ban természetes alapanyagból készülnek, így házi komposztálási körülmények között is biológiai úton lebomlanak, ezek kizárását nem javasoljuk. Célravezetőbb lenne, ha az olyan kávé- és teafilterek kerüljenek betiltásra, amelyek műanyagot tartalmaznak, így nem lehet komposztálni, vagy legalább a műanyagtartalmuk egyértelműen lenne a csomagoláson feltüntetve. A felhasználótól sem várható el, hogy maga döntse el, vajon komposztálható-e, illetve az sem, hogy majd a teafüvet a filterből kivágva komposztálják, előbb fogják bedobni a vegyes kukába, ami viszont a rendelet céljaival ellentétes.

A tojáshéj apró darabokra törésének kitétele nem releváns, a komposztálás érdekében minden zöldség és gyümölcs maradék (illetve zöldhulladék) kisebb darabokra vágása indokolt. Így vagy általánosságban legyen kitétel az aprítás, vagy ne kerüljön a definícióban külön a tojáshéj kiemelésre (praktikus okokból az utóbbit

javasoljuk). Ez viszont azt a kérdést is felvetheti, hogy hol és milyen szinten legyenek a házi komposztálás általános szabályai lefektetve.

17. közösségi gyűjtés:

Konyhai zöldhulladék a definícióban nem szerepel, de az 5. fejezet címében benne van, hogy azt is lehet ilyen módon kezelni, ezért javasoljuk kiegészíteni az alábbiak szerint:

17. közösségi gyűjtés: a természetes személy ingatlanhasználók több lakóépületben élő közössége által a zöldhulladék **és konyhai zöldhulladék** lakóépületekhez közvetlen közeli helyen történő elkülönített gyűjtése

Általánosságban elmondható, hogy nem teljesen érthető számunkra, hogy miért van szükség a közösségi komposztálás és a hulladékgyűjtő szigetek (4. § (9)) mellett a közösségi gyűjtés fogalmát bevezetni, ez pontosan milyen élethelyzetekre vonatkozik. A 7. § paragrafusban kifejtett szabályok a közösségi komposztálásra is vonatkoztathatóak, lényegi különbségnek a koncesszor felé történő bejelentés és az akadálymentesség kitétele mondható (utóbbit nem tartjuk indokoltnak).

Általános javaslatunk, hogy ne legyen több hasonló fogalom, ami csak összezavarja az egyszerű felhasználót, hanem minden olyan esetet, ahol közösség komposztál (akár társasház udvarán, akár lakóépületekhez közvetlen közeli helyen) közösségi komposztálásnak minősüljön.

22. stabilizálás:

A vastagított részt javasoljuk törölni: **“a környezetre ártalmatlan stabilizált hulladék jön létre”**.

A stabilizálás során lényegében csak a légzési intenzitás csökken, de más tényezők nem változnak, így erős kijelentés, hogy a stabilizált hulladék ne lenne más módon ártalmas a környezetre, pl. a vegyes hulladék gyakran tartalmaz veszélyes hulladékokat, a műanyagok aprózódhatnak mikroműanyag-szennyezést okozva.

25. telepi komposztálásra alkalmas bioműanyag:

Ezek a bioműanyagok biogáz üzemekben is lebomlanak, így nem indokolt csak a telepi komposztálásra korlátozni kezelésüket (erre lentebb is 6. fejezetnél). Javasolt átgondolni a megnevezést, pl. ipari komposztálásra alkalmas bioműanyag.

3. A biológiailag lebomló hulladék képződésének megelőzésére vonatkozó szabályok

3. § (1) A biológiailag lebomló hulladék képződésének megelőzése nem csupán a komposztálásban merül ki, sőt az [élelmiszer-hulladék hierarchiában](#) még 3 szint található előtte. Azaz az élelmiszer-hulladék megfelelő újrafeldolgozása (komposztálás, biogáz előállítás) mint végső megoldás alkalmazandó, a következőknek meg kellene előznie: élelmiszerhulladék-megelőzés az élelmiszer-ellátás minden szintjén, emberi (vagy állati) fogyasztásra újraelosztás pl. adományozás útján, alternatív terméké váló átdolgozás. A megelőzés támogatására számos európai (pl. [francia](#), [olasz](#), [litván](#), [katalán](#) és [egyéb](#)) jó példa és konkrét [útmutató](#) áll rendelkezésre.

Ezen kívül a biohulladék megfelelő gyűjtésének és újrahasznosításának ösztönzése érdekében javasoljuk egy kötelező érvényű csökkentési célszám kitűzését a vegyes/maradék hulladékba bekerülő biohulladék mennyiségére vonatkozóan (azaz a hulladéklerakóba kerülés, az égetés vagy mechanikai és biológiai

kezelés előtt). Javasoljuk a felső határ 2030-ra lakosonként évi 25 kg-os értékben való meghatározását, 2035-re pedig a vegyes/maradék hulladékban lévő biohulladék maximális mennyiségének 15 kg/fő/év értékben történő meghatározását. Ezzel a biohulladék begyűjtésének és kezelésének hatékonysága is követhetővé válik (szemben a házi és közösségi komposztálóktól begyűjteni az adatokat). Bővebben ld.: https://zerowasteurope.eu/wp-content/uploads/2023/06/joint_letter_-_biowaste_wfd_2_1.pdf

A 3. § (2) bekezdése kitér a lebomló hulladék képződésének megelőzésére vonatkozó szemléletformálásra és edukációra, amit nagy örömmel üdvözlünk. Azonban fel szeretnénk hívni a figyelmet arra, hogy szemléletformálási és edukációs munkát környezettudatos fogyasztás, hulladékcsökkentés és komposztálás témájában a zöld civil szervezetek évtizedek óta folytatnak sikerrel és nagy hatékonysággal ebben a témában. Így javasoljuk a Maradék Nélkül program mellett a civil szervezetek aktív bevonását is a szemléletformálásba, edukálásba. Ezen kívül a biológiailag lebomló hulladék megfelelő gyűjtésére és kezelésére is széles körű szemléletformálási és edukációs kampány szükséges, ebben az esetben is ki kellene jelölni az ezért felelős szervezetet.

4. A biológiailag lebomló hulladék elkülönített gyűjtésére vonatkozó szabályok

A biohulladék elkülönített gyűjtése 2023. december 31-től kötelező, így javasoljuk, hogy a rendeletben ez egyértelműen megjelenjen. A rendeletben jelenleg mindenhol úgy szerepel, hogy a hulladékbirtokos önkéntesen gyűjti vagy komposztálja a biológiailag lebomló hulladékot. Bár fontos, hogy legyen választási lehetősége a hulladékbirtokosnak, hogyan gondoskodik a biohulladék gyűjtéséről és kezeléséről, valamint a helyben történő komposztálás valóban előnyt élvez környezetvédelmi és gazdasági szempontból is, javasoljuk, hogy legyen szövegszerűen is lefektetve, hogy a képződés helyén más hulladéktól elkülönítetten kell azt gyűjteni, és nem keverhető össze más hulladékkal.

Szövegszerű javaslat külön bekezdésként való megjelenése a 4. § paragrafusban, külön bekezdésként.

“A koncesszornak biztosítani kell, hogy 2023. december 31-ig a biohulladékot vagy a keletkezése helyén különítik el és dolgozzák fel újra, vagy külön gyűjtik össze, és nem keverik össze más típusú hulladékkal.” (Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/851 Irányelve (2018. május 30.) a hulladékokról szóló 2008/98/EK irányelv módosításáról 22. cikk alapján).

4. § (8) “biológiailag lebomló hulladék más hulladékot – ideértve csomagoló vagy idegen anyagot – ne tartalmazzon”

A szövegben egyértelművé kellene tenni, hogy a biológiai úton lebomló csomagolóanyagok az elkülönített gyűjtés esetében kezelhetőek, így nem jelentenek kivételt, erre a 10. paragrafus is kitér.

Javaslat: A hulladékbirtokos gondoskodik arról, hogy a koncesszor részére átadott biológiailag lebomló hulladék **(beleértve az ipari komposztálásra alkalmas bioműanyagokat)** más hulladékot – ideértve csomagoló vagy idegen anyagot – ne tartalmazzon.

5. A zöldhulladék és konyhai zöldhulladék elkülönített közösségi gyűjtésére vonatkozó szabályok

6. § “az elkülönítetten gyűjtött zöldhulladékot és konyhai zöldhulladékot telepi komposztálás, biogáz-előállítás vagy biomassza erőműben energetikai hasznosítás útján kell hasznosítani.”

Javasoljuk a hulladékhierarchiának megfelelő különböző kezelési módok közötti rangsorolást, hogy egyértelmű legyen a telepi komposztálás és biogáz-előállítás elsőbbsége az energetikai hasznosításhoz képest.

Javasolt szövegmódosítás: “az elkülönítetten gyűjtött zöldhulladékot és konyhai zöldhulladékot **elsősorban** telepi komposztálás **vagy** biogáz-előállítás, **és legvégső esetben** biomassa erőműben energetikai hasznosítás útján kell hasznosítani.”

6. A házi komposztálásra, a közösségi komposztálásra és a telepi komposztálásra vonatkozó szabályok

8. § (2) A közösségi komposztálással kapcsolatos feladatok megvalósításáért a közösségi komposztálás megvalósítására szolgáló ingatlan tulajdonosa felelős.

Nem teljesen érthető, miért csak a közösségi komposztálásnál szerepel az ingatlantulajdonos felelőssége, ez házi komposztálás esetében is fontos lenne. Mivel a közösségi komposztálás a házi komposztálás egy fajtája, így magába foglalja a közösségi komposztálók felelősségi kérdését is.

Módosítási javaslat:

(2) A **házi** komposztálással kapcsolatos feladatok megvalósításáért a közösségi komposztálás megvalósítására szolgáló ingatlan tulajdonosa felelős.

A (3) bekezdésben az írásbeli megállapodást nem javasoljuk kikötni, hiszen sokszor több személy végzi a feladatokat, a személyek gyakran cserélődhetnek, fölösleges terhet róhat a közösségre, ami így csak a kedvét szegheti a közösségi komposztálásnak (ami nyilván nem cél).

Módosítási javaslat: (3) A (2) bekezdés szerinti feladatok megvalósításáról **közösségi komposztálás esetében a közösség tagjai gondoskodnak az általuk megválasztott személy vagy személyek útján.**

(4) d) a képződő komposzt mennyiségére és felhasználására vonatkozó adatoknak a koncesszor részére történő megküldéséről.

Tisztázandó, hogy milyen sűrűn, milyen számolási módszerrel és milyen formátumban kell a koncesszor felé adatokat szolgáltatni. Valamint a rendelet szerint csak a közösségi komposztálóknak kellene adatot gyűjteniük. A házi komposztálásról milyen módon tervez adatot gyűjteni a koncesszor? Nem javasoljuk, hogy a közösség terheit adminisztrációval növeljük, főleg, ha más módon is lehet adatokhoz hozzájutni (lásd: 3. fejezetben kifejtett javaslatunk a maradék hulladékban lévő biohulladék mennyiségének mérése).

9. §(4) “Kizárólag a telepi komposztálás során kezelhető komposztálható bioműanyag.”

Komposztálható bioműanyagok biogáz üzemekben is lebomlanak, így ottani kezelésük kizárása nem indokolt.

Továbbá a rendelettervezet fogalmai között megjelenik a telepi komposztálásra alkalmas bioműanyag (MSZ EN 13 432-es szabványnak vagy azzal egyenértékű műszaki megoldásnak megfelelő műanyag) fogalma, azonban a rendelettervezet nem nevesíti az otthoni komposztálásra alkalmas bioműanyagokat (ezek

esetében [nincs egyetlen szabvány](#)). A rendelettervezet 8.§ (5) bekezdése szerint „A házi, vagy közösségi komposztálással (...) biológiai lebomlásra alkalmasságról tanúsítvánnyal nem rendelkező műanyag nem kezelhető.” Ebből az következne, hogy biológiai lebomlásra alkalmasságról tanúsítvánnyal rendelkező bioműanyag viszont kezelhető. A Humusz Szövetség [komposztpontján zajló kísérlet](#) is azt mutatja, hogy a TÜV OK HOME Compost tanúsítvánnyal rendelkező zacskók házi komposztálási körülmények között le tudnak bomlani. Szervezetünk alapvetően az újrahasználatos zacskók alkalmazását részesíti előnyben a komposztálhatóakkal szemben. Azonban egyre több kereskedelmi egység vezeti be ezeket a zacskókat, így ezek tiltása házi és közösségi komposztálás esetében nem indokolt.

Ebből kifolyólag javasoljuk a 9. § (4) bekezdés törlését (a 10. § paragrafus többször említi a telepi komposztálásra alkalmas bioműanyagokat), valamint 8.§ (5) és 7. § (4) bekezdések módosítását az alábbiak szerint:

8.§ (5) A házi, vagy közösségi komposztálással állati melléktermék és állati melléktermékekből származó termék, valamint **házi komposztálási körülmények közötti** biológiai lebomlásra alkalmasságról tanúsítvánnyal nem rendelkező műanyag nem kezelhető.

7. § (4) Közösségi gyűjtés helyén veszélyes összetevőket tartalmazó zöldhulladék, **házi komposztálási körülmények közötti biológiai lebomlásra alkalmasságról tanúsítvánnyal nem rendelkező műanyag**, valamint a zöldhulladékon és a konyhai zöldhulladékon kívül más hulladék nem helyezhető el.

Továbbá a 12. § (3) kiegészítendő az alábbiak szerint: Biológiaiilag lebomló hulladékból történő biogáz-előállításra az 1. melléklet szerinti hulladéktípusok - **ideértve az ipari komposztálás során kezelhető bioműanyagokat** - használhatók fel.